

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра педагогіки

М.М. Бикова, І.І. Проценко

**Методичні рекомендації до
виробничої (педагогічної) практики в закладах
позашкільної освіти**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Суми 2025

**Друкується згідно з рішенням вченої ради Сумського
державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка
(протокол № 12 від 23 червня 2025 року)**

Рецензенти:

Харченко І.І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри державно-правових дисциплін та українознавства Сумського національного аграрного університету

Єрмакова Н.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Б 93 Бикова М.М., Проценко І.І. Методичні рекомендації до виробничої (педагогічної) практики в закладах позашкільної освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Методичні рекомендації / М.М. Бикова, І.І. Проценко: – Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2025.– 55 с.

Методичні рекомендації до виробничої (педагогічної) практики в закладах позашкільної освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка розроблено з метою забезпечення високого рівня професійної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальностей педагогічного профілю. У документі окреслено основні завдання, зміст, етапи, форми організації та критерії оцінювання результатів проходження практики.

Особлива увага приділяється формуванню практичних навичок організації освітнього процесу в позашкільних закладах, розвитку професійних компетентностей, педагогічної рефлексії та здатності до інноваційної діяльності. Рекомендації враховують специфіку магістерської підготовки, потребу в інтеграції теоретичних знань і практичного досвіду, а також сприяють формуванню готовності майбутніх педагогів до ефективної професійної реалізації в системі позашкільної освіти. Матеріал буде корисним як для здобувачів освіти, так і для керівників практики та викладачів педагогічних дисциплін.

© Колектив авторів, 2025

© СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2025

ЗМІСТ

Вступ	4
Мета та завдання виробничої (педагогічної) практики в закладах позашкільної освіти	5
Компетентності та програмові результати	7
Нормативна база	9
Зміст практики	9
Бази практики	10
Обов'язки здобувачів вищої освіти	11
Звітна документація з практики	13
Форми і методи контролю	15
Критерії оцінювання	15
Підведення підсумків практики	17
Додатки	19
Література	19
Зразки оформлення виховного заходу	25
Зразки самоаналізу виховного заходу	44

Вступ

Відповідно до освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки (Позашкільна освіта) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, виробнича (педагогічна) практика є обов'язковим компонентом підготовки фахівців на здобуття ступеня вищої освіти магістра, що забезпечується поєднанням теоретичної підготовки з практичною спрямованістю.

Об'єктом виробничої (педагогічної) практики в закладах позашкільної освіти є очна або дистанційна взаємодія суб'єктів освітнього процесу, а предметом – закономірності, прийоми, способи, методи та засоби цієї взаємодії, зумовлені його цілями та завданнями. Організація та проведення професійно-педагогічної практики регламентується Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка та іншими нормативно-правовими документами. Виробнича (педагогічна) практика є передзавершальним етапом у практичній підготовці фахівців початкової освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти до роботи педагога (вихователя, педагога, керівника гуртка, секції тощо) в умовах закладів позашкільної освіти. Зміст діяльності студентів на етапі цієї практики повинен бути максимально наближеним до реальної професійної діяльності вчителя Нової української школи. Зворотній зв'язок здобувачів вищої освіти з науково-педагогічними працівниками забезпечується за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, а саме: різноманітні форми консультацій, електронна пошта, чат, он-лайн режим, блог, середовище Classroom, Viber, Moodle та інші. Обсяг виробничої (педагогічної) практики у закладах позашкільної освіти складає 6 кредитів. Практика відбувається у III семестрі.

Мета та завдання виробничої (педагогічної) практики в закладах позашкільної освіти

Метою практичної підготовки є формування інтегральної, загальних та професійних (фахових) компетентностей майбутнього педагога-вихователя, набуття програмних результатів навчання, виховання потреби систематично поновлювати знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати їх у практичній роботі в умовах закладів позашкільної освіти. Під час виробничої (педагогічної) практики у закладах позашкільної освіти студент повністю або частково виконує функціональні обов'язки працівника відповідного фаху і рівня (вихователя, педагога, керівника гуртка, секції тощо) та вирішує реальні завдання. Структура виробничої практики залежить від змісту практичного навчання і забезпечує виконання основних професійних функцій тих посад, на які може претендувати студент після здобуття відповідного освітнього ступеня.

Завдання виробничої (педагогічної) практики у закладах позашкільної освіти:

- підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, здатних комплексно вирішувати проблеми професійного й дослідницько-інноваційного характеру в галузі формальної та неформальної вищої та позашкільної освіти зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки та організації позакласної та позашкільної виховної роботи в закладах загальної середньої та позашкільної освіти;
- формування інтегральних, загальних, науково-дослідних і фахових компетентностей, що дозволяють використовувати набуті знання у професійній (навчальній, виховній, організаційно-методичній, управлінській, науково-дослідній) діяльності.
- поглиблювати теоретичні знання, набуті в процесі навчання у ЗВО та інтегрувати їх у педагогічному процесі;
- розвивати і вдосконалювати професійні загальнопедагогічні уміння і навички, набуті в процесі навчання та практичної діяльності;

- формувати специфічні професійно-педагогічні уміння педагога закладу позашкільної освіти;
- удосконалювати вміння в доборі змістового навчального матеріалу, відповідно до програмових вимог, врахування рівня навчальних досягнень всіх учнів гуртку та потенційних можливостей дітей з особливими освітніми потребами;
- застосовувати традиційні та інноваційні форми, методи та технології навчання;
- знаходити оптимальні шляхи педагогічно правильного розв'язання завдань виховання в освітньому процесі;
- виробляти педагогічний такт та етикет у взаємовідносинах з учнівським та педагогічним колективом;
- формувати творчий дослідницький підхід до педагогічної діяльності;
- розвиток у студентів широкого кола педагогічних здібностей як: а) мотиваційно-творча активність і спрямованість особистості; б) інтелектуально-логічні здібності особистості; в) інтелектуально-евристичні, інтуїтивні здібності; г) світоглядні властивості (якості) особистості, які забезпечують успіх у навчально-творчій діяльності; д) моральні властивості (якості); ж) естетичні властивості (якості); з) комунікативно-творчі здібності; к) здібності до самоуправління особистості; л) індивідуальні особливості особистості; б) формування професійно-творчих умінь педагога, що проявляються у здатності самостійно переносити раніше засвоєні спеціальні знання й навички у нову нестандартну ситуацію, знаходити правильні й оригінальні шляхи розв'язання педагогічних проблем в умовах дефіциту часу та інформації, альтернативні варіанти їх вирішення, комбінувати раніше відомі способи дій у нові при здійсненні навчально-виховного процесу.

Компетентності та програмові результати

На завершенні професійної (педагогічної) практики, відповідно до робочої програми практики, студент має набути таких компетентностей і досягти програмових результатів:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі вищої та позашкільної освіти.
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 2.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 4.	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 5.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 6.	Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
ЗК 7.	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 8.	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
ЗК 9.	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 10.	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1.	Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.
СК 2.	Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.
СК 3.	Здатність урахувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.
СК 4.	Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.
СК 5.	Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу вищої освіти та позашкілля.
СК 6.	Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.
СК 7.	Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.
СК 8.	Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі в мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 9.	Здатність до використання сучасних інформаційнокомунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.
СК 10.	Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань освітньої та виховної діяльності в закладах вищої та позашкільної освіти.
СК 11.	Здатність використовувати знання про психологічні особливості педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу у практичному вимірі.
СК 12.	Володіння сучасними технологіями створення безпечного виховного середовища закладів вищої та позашкільної освіти.
Програмні результати навчання (РН) Результати навчання (РН)	
РН 1.	Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.
РН 2.	Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.
РН 3.	Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.
РН 4.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.
РН 5.	Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.
РН 6.	Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.
РН 7.	Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.
РН 8.	Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.
РН 9.	Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та

	інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.
PH 10.	Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема в нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.
PH 11.	Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.
PH 12.	Знати основні нормативні акти й документи, які регламентують організацію освітнього процесу в закладах вищої та позашкільної освіти та методики викладання педагогічних дисциплін у галузі освітніх, педагогічних наук.
PH 14.	Відповідально ставитися до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів і студентів в освітньому процесі закладів вищої та позашкільної освіти та позаурочній і позааудиторній діяльності.

Нормативна база

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про вищу освіту»
3. Закон України «Про позашкільну освіту».
4. Лист міністерства науки і освіти України від 07.02.09 «Про практичну підготовку студентів»
5. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка

Зміст практики

Професійна (педагогічна) практика проводиться на 6 курсі (III семестр) відповідно до ООП другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практичної підготовки регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає 45 годин (1,5 кредити) на тиждень із яких не більше 30 годин – безпосередня робота на базі практики.

Термін проходження практики – 4 тижні (6 кредитів). Базою проведення цього виду практики є заклади позашкільної освіти та ЗЗСО міста Суми.

Практична підготовка здобувачів освіти за **дуальною формою** здобуття вищої освіти та на робочому місці (на виробництві) може здійснюватися з урахуванням особливостей цих форм здобуття освіти.

У разі необхідності допускається проведення практики із використанням дистанційних технологій навчання без фактичного відвідування або з частковим відвідуванням баз практик.

Практична підготовка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами проводиться з урахуванням їх індивідуальних можливостей.

Бази практики

1. Дитячо-юнацькі спортивні школи: комплексні дитячо-юнацькі спортивні школи, дитячо-юнацькі спортивні школи з видів спорту, дитячо-юнацькі спортивні школи для осіб з інвалідністю, спеціалізовані дитячо-юнацькі школи олімпійського резерву, спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи для осіб з інвалідністю паралімпійського та дефлімпійського резерву.
2. Клуби: військово-патріотичного виховання, дитячо-юнацькі (моряків, річковиків, авіаторів, космонавтів, парашутистів, десантників, прикордонників, радистів, пожежників, автолюбителів, краєзнавців, туристів, етнографів, фольклористів, фізичної підготовки та інших напрямів).
3. Мала академія мистецтв (народних ремесел).
4. Мала академія наук учнівської молоді.
5. Оздоровчі заклади для дітей та молоді: дитячо-юнацькі табори (містечка, комплекси): оздоровчі, замиські, профільні, праці та відпочинку, санаторного типу, з денним перебуванням; туристські бази.
6. Дитячо-юнацькі спортивні школи: комплексні дитячо-юнацькі спортивні школи, дитячо-юнацькі спортивні школи з видів спорту,

дитячо-юнацькі спортивні школи для осіб з інвалідністю, спеціалізовані дитячо-юнацькі школи олімпійського резерву, спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи для осіб з інвалідністю паралімпійського та дефлімпійського резерву.

7. Клуби: військово-патріотичного виховання, дитячо-юнацькі (моряків, річковиків, авіаторів, космонавтів, парашутистів, десантників, прикордонників, радистів, пожежників, автолюбителів, краєзнавців, туристів, етнографів, фольклористів, фізичної підготовки та інших напрямів).

8. Оздоровчі заклади для дітей та молоді: дитячо-юнацькі табори (містечка, комплекси): оздоровчі, заміські, профільні, праці та відпочинку, санаторного типу, з денним перебуванням; туристські бази.

Здобувачі вищої освіти, які поєднують навчання з роботою, можуть проходити практичну підготовку шляхом навчання на робочому місці у процесі виконання посадових обов'язків, якщо це забезпечує виконання програми практики.

Обов'язки здобувачів вищої освіти:

- брати участь у настановчій та підсумковій конференціях із питань організації практичної підготовки;
- одержати до початку практики від керівників: методистів з фаху, педагогіки та психології консультації щодо виконання завдань практичної підготовки, оформлення всіх необхідних документів;
- пройти своєчасно медогляд і отримати допуск на проходження практичної підготовки;
- своєчасно прибути на базу практичної підготовки;
- виконати всі види робіт, передбачені програмою практичної підготовки;
- щоденно бути присутнім на базі практичної підготовки;

- суворо дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії і розпоряджен адміністрації установи, де проходить практична підготовка;
- вчасно оформляти документацію та подавати її на вимогу керівника/методиста практики;
- подати звітну документацію в останні дні проходження практичної підготовки і протягом 10 днів після виробничої практики захистити результати практики; здобувачі вищої освіти заочної форми навчання подають звітну документацію у 3-денний термі на початку наступної сесії.

Протягом терміну, встановленого навчальним планом, студенти працюють на посаді педагога/ вихователя/ керівника секції, гуртка тощо і здійснюють наступні **форми роботи**:

- навчальну, яка полягає в ознайомленні з системою освітньої роботи в закладі позашкільної освіти та з системою роботи керівника секції, з виховними можливостями дитячого колективу, з особливостями організації й планування освітньої роботи в межах усього закладу і конкретної секції, із віковими особливостями дітей різного віку;
- виховну, яка передбачає оволодіння методикою організації виховної роботи з дитячим колективом і окремими вихованцями; здійснення виховної роботи: планування, розробку і проведення різних видів виховних заходів, колективних творчих справ, свят тощо;
- дослідницьку, зміст якої становить вивчення особистісних якостей і вмінь як дітей, так і педагога шляхом спостереження за проведенням занять, виховних і масових заходів,
- методичну, яка передбачає аналіз педагогічних ситуацій, вивчення та систематизацію досвіду роботи педагогів закладу.

Зміст практичної діяльності студентів з даного виду практики передбачає:

1. Підготовчий етап. Перші два дні практики виділяються для участі студентів у таких видах навчально-професійної діяльності: настановча конференція, ознайомлення з ПЗО, педагогами, учнями, з системою та стилем роботи педагога ПЗО, консультація з методистом і педагогом, складання індивідуального плану своєї роботи, знайомство з матеріальною базою навчального закладу, аналіз планів роботи закладу, розкладу навчальних занять, навчальної програми, тематичних і поурочних планів педагога, плану виховної роботи; психологічних аспектів навчально-виховної діяльності (врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей, особливостей педагогічної діяльності учнів, спілкування і мікроклімату на уроці та ін.); особових справ учнів гуртка, медичних карт, класних журналів, методики їх ведення, вивчення рівня вихованості учнів (стан дисциплін, рівень громадської активності та ін).

2. Основний етап. Організація власне професійно-педагогічної діяльності на посаді вихователя, педагога, керівника гуртка, секції тощо: - розробка планів-конспектів (розгорнутих планів занять); - підготовка дидактичних матеріалів, наочних посібників, технічних засобів навчання до уроку або позакласного заняття; - проведення навчальних занять зі спеціальності; - відвідування занять педагога і практикантів, участь в їх аналізі.

3. Організація та проведення виховної роботи: - підготовка і проведення виховних занять; - робота з батьками (індивідуальні бесіди з батьками, виступи на батьківських зборах, залучення батьків до виховних заходів та ін.).

Примітка: Студент-практикант повинен працювати в ПЗО щоденно не менше 6 годин. У робочий час може бути відсутній тільки з дозволу групового методиста (керівника) практики.

В останній тиждень практики на засіданні педагогічної ради студент звітує про свою роботу, подає груповому керівникові звітну документацію. В електронному вигляді.

Звітна документація та підведення підсумків практики

Після проходження виробничої практики студенти здають днів звітну документацію методисту не пізніше 10 днів після виробничої практики; здобувачі вищої освіти заочної форми навчання подають звітну документацію у 3-денний термі на початку наступної сесії. Після перевірки звітної документації керівником практики і її позитивної оцінки звіт публічно захищається здобувачем вищої освіти на підсумковій конференції. Результати оцінюються у формі диференційованого заліку.

Здобувачам вищої освіти, які працюють за фахом, із навантаженням не менше 0,5 ставки, практична підготовка зараховується за наявності підтверджуючих документів.

Оцінювання проходження виробничої педагогічної практики проводиться за наявності звітної документації студента, яка містить:

I. Паспорт закладу :

1. Назва, підпорядкування, адреса, напрями діяльності.
2. Розклад роботи вашої секції/гуртка/ студії тощо
3. Список дітей вашої секції
4. Графік проведення занять (дата, час, тема).

II. Індивідуальний план роботи на період практики (складається на основі тематичного плану, див. ДОДАТКИ)

5. Спостереження за дітьми під час занять.
6. Виконання завдань:
 - аналіз організації початку заняття;
 - аналіз ознайомлення з новим матеріалом;
 - аналіз завершення заняття;
7. На основі матеріалів п.6 складання Аналізу відвіданого заняття (див. ДОДАТКИ-2)

III. Методичні матеріали:

1. Аналіз відвіданого заняття (див. ДОДАТКИ-2).
2. Плани-конспекти проведених практикантом занять.

3. Самоаналіз одного з проведеного практикантом заняття (див. ДОДАТКИ-2).
 4. Методична розробка етичної бесіди чи іншої форми проведеного виховного заходу (обов'язковим є наявність теми заходу, мети, завдань, визначення місця і часу проведення, контингенту учнів, опис підготовчого етапу, сценарій, заключний етап заходу) (див. ДОДАТКИ-3).
 5. Самоаналіз проведеного виховного заходу (див. ДОДАТКИ-4).
- III. Атестаційний лист з оцінками і коментарями/ характеристика (див. ДОДАТКИ -5).

Форми і методи контролю

Методами контролю є: настановча конференція; самоконтроль студента-практиканта; ведення робочого зошиту, очні та дистанційні консультації; консультації методиста з адміністрацією закладу; підсумкова конференція.

Формами контролю є поточний, проміжний та підсумковий.

Поточний контроль: відвідування та оцінювання керівником практики залікових занять студентів-практикантів.

Проміжний контроль: перевірка керівником практики ведення письмової документації студентами підгрупи; надання консультацій студентам (за потребою); контроль керівником практики за виконанням функціональних обов'язків студентів-практикантів, які перебувають за індивідуальним графіком навчання;

Підсумковий контроль: підготовка звітних матеріалів у електронному вигляді.

Критерії оцінювання. Підсумки практики підводяться на підсумковій конференції в університеті. Керівництво ПЗО затверджує характеристику кожного студента практиканта і оцінює його роботу. За результатами проведених занять студентами та перевірки звітної документації відповідальним методистом дається допуск студенту-практиканту до захисту практики.

При виставленні оцінки враховується: якість проведення занять та підготовка до них; якість виховних заходів, виховної роботи, прояв при цьому самостійності і творчості; уміння студента спостерігати і аналізувати заняття і виховні заходи; готовність студента до самостійної педагогічної діяльності, якість виконання функцій педагога/ вихователя/ керівника секції, гуртка тощо; грамотність і естетичне оформлення звітної документації.

Система оцінювання навчальних досягнень студента відповідає вимогам ECTS. Підсумкова оцінка за виробничу професійну (педагогічну) практику фіксуються за визначеною шкалою оцінювання в Університеті та відповідно до вимог ECTS.

«Відмінно» – рівень А (90-100 б.). Оцінка «відмінно» виставляється тоді, коли практикантом виконано переважно усі завдання. Практикант проявив себе організованим, сумлінним, ініціативним; користувався повагою і одержав високу оцінку серед студентів, методистів, керівників педпрактики; здав правильно оформлену документацію у визначений термін.

«Добре» – рівень В (80-89 б.); рівень С (70 - 79 б.). Оцінка «добре» виставляється за виконання практикантом усіх завдань на відповідному рівні. Практикант проявив себе організованим, старанним, одержав позитивну оцінку своєї діяльності серед студентів, учителів, методистів і керівника практики; здав у визначений час правильно оформлену документацію.

«Задовільно» – рівень D (60-69 б.); рівень E (50-59 б.). Оцінка «задовільно» виставляється тоді, коли в основному виконані завдання практики, але допущені незначні порушення. Практикант проявив себе як організований, але недостатньо старанний, ініціативний та самостійний; здав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

«Незадовільно» – рівень FX (35-49 б.). Оцінка «незадовільно» виставляється тоді, коли окремі завдання виконані на незадовільному рівні. Практикант проявив себе як невідповідальний, недисциплінований. Кількість проведених занять з позитивною оцінкою становить 50 % від їх загальної кількості. Має можливість для перездачі.

Рівень F (34 б. і менше) – без права повторного проходження практики. Не виконав більшу частину завдань, не провів жодного уроку та виховного заходу. Повторний курс навчання.

Підведення підсумків практики

Після закінчення виробничої практики проводиться захист виробничої (педагогічної) практики у закладах позашкільної освіти у формі «Скарбничка педагогічних ідей» та обміну досвідом педагогічної діяльності.

Література

1. Освітньо професійна програма (Позашкільна освіта) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/opp/programa/osvitni_ped_nauki_pozashkillya_7e425.pdf

2. Лист міністерства науки і освіти України від 07.02.09 «Про практичну підготовку студентів». <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v9-93290-09#Text>

3. Закон України «Про освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

4. Закон України «Про вищу освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

5. Закон України «Про позашкільну освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>

6. РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ. розроблено на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2012 р. № 970 «Про затвердження плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва» та наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.12.2012 р. № 1448 «Щодо плану першочергових заходів з

виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва» (п. 9 Додатку до даного наказу).

7. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.
https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/polozhennya_pro_praktichnu_pidgotovku_zdobuvachiv__b59ec.pdf

ДОДАТКИ

Додаток 1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ПЗО) (3 тижні, 4 кредити)

Дні тижня	Основний зміст діяльності	Завдання для роботи за індивідуальним планом	Очікуваний результат і звітна документація
1-й день	Знайомство з режимом роботи закладу позашкільної освіти, педагогічним колективом.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бесіда з директором і методистами ПЗО. 2. Знайомство з напрямками роботи ПЗО. 3. Знайомство з педагогом – наставником. 4. Знайомство з розкладом роботи гуртків, секцій, тощо. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знайомство з базою практики. 2. Визначення завдань і напрямів діяльності закладу ПЗО. 3. Особисті записи (спостереження).
2-й день	Психолого-педагогічні особливості дітей шкільного віку та їх врахування у навчальній роботі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Актуалізація знань щодо особливостей дітей шкільного віку (курс педагогіки і психології). 2. Ознайомлення з тематичним планом роботи в обраній секції/гуртку/студії тощо. 3. Відвідання занять у закріпленій секції, колективі 4. Знайомство і спостереження за вихованцями. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оформлення «Паспорту закладу позашкільної освіти» - див. ДОДАТКИ 2. Особисті записи (спостереження).
3-й день	Психолого-педагогічні особливості дітей шкільного віку та їх врахування у навчальній роботі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування занять, спостереження за залежністю методів навчання від віку учнів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особисті записи (спостереження) 2. Складання ІНДИВІДУАЛЬНОГО плану роботи по дням практики (на основі

		<p>2. Ознайомлення з планом-конспектом заняття педагога-наставника щодо врахування віку дітей під час навчання</p> <p>3. Складання графіку й планів проведення власних занять.</p> <p>4. Спостереження за вихованцями під час заняття.</p>	<p>тематичного) - див. ДОДАТКИ</p>
4-й день	<p>Навчальна робота в ПЗО: основні напрямки та планування.</p>	<p>1. Відвідування занять, спостереження за педагогом і вихованцями під час занять з метою визначення провідних методів і форм навчання</p> <p>2. Планування індивідуальної роботи з учнями (за потреби)</p>	<p>1. Уточнення індивідуального плану роботи (внесення індивідуальної роботи).</p> <p>2. Спостереження й записи.</p>
5-й день	<p>Навчальна робота в ПЗО: методи та організаційні форми.</p>	<p>1. Відвідування занять, спостереження за педагогом і вихованцями.</p> <p>2. Аналіз заняття (за схемою)- див. ДОДАТКИ</p> <p>3. Складання попереднього плану-конспекту першого заняття.</p> <p>4. Консультація з педагогом-наставником.</p>	<p>1. Аналіз відвіданого заняття – письмове оформлення (за схемою)- див. ДОДАТКИ</p>
6-й день	<p>Актуальні проблеми змісту, форм, методів навчання у конкретній секції/гуртку/студії</p>	<p>1. Визначення актуальних проблем.</p> <p>2. Актуалізація знань про інноваційні-комунікативні технології в навчанні й вихованні.</p> <p>3. Обговорення конспекту заняття з педагогом.</p>	<p>1. Письмове оформлення конспекту заняття</p> <p>2. Спостереження й записи.</p>

7-й день	Освітня робота в ПЗО : (набуття особистого досвіду)	1. Проведення першого заняття. 2. Обговорення з наставником. Рефлексія	1. Письмове оформлення конспекту проведеного заняття 2. Написання самоаналізу
8-й день	Освітня робота в ПЗО : (набуття особистого досвіду)	1. Розробка плану-конспекту другого заняття. 2. Обговорення з наставником.	1. Письмове оформлення конспекту заняття 2. Спостереження й записи.
9-й день	Методична робота з фаху в ПЗО	1. Знайомство з завданнями й напрямками методичної роботи з фаху. 2. Обговорення з наставником особливостей методичної роботи керівника гуртка.	1. Складання списку літератури щодо здійснення методичної роботи в ПЗО. 2. Спостереження й записи.
10-й день	Освітня робота в ПЗО : (набуття особистого досвіду)	1. Проведення другого заняття. 2. Обговорення з наставником. 3. Рефлексія	1. Письмове оформлення конспекту проведеного другого заняття.
11-й день	Виховна робота в ПЗО: основні напрямки та організаційні форми	1. Знайомство з планом виховної роботи (масових заходів) ПЗО 2. Відвідання й аналіз вих. заходу (по можливості) 3. Консультація щодо вибору теми етичної бесіди чи іншої форми виховного заходу. 4. Індивідуальна робота з вихованцями	1. Щоденні спостереження. 2. Аналіз відвіданого виховного заходу (див. ДОДАТКИ)
12-й день	Виховні заходи та їх роль у діяльності ЗПО	1. Обґрунтування вибору теми виховного заходу. 2. Відбір матеріалів для проведення виховного заходу.	1. Записи у щоденнику. 2. Письмове оформлення конспекту виховного заходу.
13-й день	Методика організації й проведення виховного	1. Проведення виховного заходу.	1. Самоаналіз проведеного виховного

	заходу (набуття особистого досвіду).	2. Обговорення з наставником. Рефлексія	заходу (див. ДОДАТКИ-4).
14-й день	Основні напрямки і форми роботи педагога з батьками вихованців	1. Знайомство з психолого-педагогічною літературою з питань організації роботи педагога з батьками вихованців. 2. Бесіда з педагогом.	1. Список літератури за вказаною тематикою. 2. Підготовка звітної документації.
15 день	Підведення підсумків роботи на практиці.	1. Бесіда з педагогом-наставником. 2. Бесіда з вихованцями.	1. Оформлення звітної документації

Додаток 2.

Аналіз відвіданого заняття та самоаналіз проведеного практикантом заняття

1. Яке місце посідає дане заняття в темі? Як воно пов'язано з попереднім? Як це працює на наступні заняття?
2. Які особливості вихованців були враховані педагогом при плануванні заняття?
3. Чи вдалося педагогу реалізувати освітню, виховну та розвивальну цілі заняття?
4. Схарактеризуйте зміст, відбір форм і методів навчання у відповідності до мети заняття.
5. Чи раціонально був розподілений час, відведений на всі етапи заняття? Проаналізуйте організацію початку заняття; етап ознайомлення з новим матеріалом; завершення заняття. Чи були логічними «містки» між етапами. Як інші етапи працювали на головний етап?
6. Проаналізуйте використання дидактичних матеріалів у відповідності із завданнями заняття.
7. Як був організований контроль знань, умінь та навичок вихованців? В яких формах здійснювався?
8. Схарактеризуйте психологічну атмосферу на занятті та спілкування вихованців і педагога.
9. Як ви оцінюєте результати заняття? Що вас задовольняє, над чим треба працювати, як подолати недоліки?

Додаток 3.

Методична розробка етичної бесіди чи іншої форми проведеного виховного заходу

Підготувати методичну розробку однієї з проведених форм виховної роботи (бесіди, виховного заходу, конкурсу, аукціону, ярмарки, вечорниці тощо).

Методична розробка оформлюється згідно теми відкритого виховного заходу і повинна містити всі обов'язкові елементи в оформленні.

1. **Титульний аркуш**, на якому зазначена назва навчального закладу та його підпорядкування; тема і форма заходу; відомості про студента-практиканта, який підготував і провів захід; прізвище методиста кафедри педагогіки, рік проходження практики.
2. **Мета заходу.**
3. **Завдання (освітні, виховні, розвиваючі).**
4. **Обладнання.**
5. **Час і місце проведення, учасники.**
6. **Етапи підготовки і проведення**
 - Підготовчий етап
 - Основний етап
 - Завершальний етап
7. **Список використаної літератури.**
8. **Додатки.**

Критерії оцінювання

1. Актуальність теми згідно вікових особливостей, сучасних виховних завдань, психолого-педагогічної ситуації в групі.
2. Відповідність обраних методів і засобів виховної роботи віковому періоду.
3. Відповідність вимогам оформлення методичної розробки.

Додаток 4.

Самоаналіз проведеного заходу з виховної роботи.

1. Дата, місце проведення виховного заходу. Назва і форма заходу.
2. Педагогічне обґрунтування вибору теми виховного заходу. Доцільність його проведення. Участь вихователя у виборі форми проведення заходу.
3. Місце даного виховного заходу в системі навчально-виховної роботи ПЗО.
4. Мета заходу: наскільки вона досягнута?
5. Завдання заходу: в якій мірі вони виконані?
6. Обґрунтування логіки структурної побудови заходу.
7. Характеристика діяльності учасників заходу: рівень їх активної діяльності при складанні плану, підготовці і проведенні заходу.
8. Оцінка результативності заходу. Його пізнавальна, розвивальна, виховна цінність.
9. Оцінка психологічного стану вихованців під час підготовки і проведення заходу.

10. Позитивні сторони та недоліки, виявлені в процесі підготовки і проведення заходу.

11. Висновки і пропозиції на майбутнє.

Атестаційний лист

Виробничої _____ педагогічної _____ практики _____ студента(ки) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Групи _____ Факультету _____, який (ка)

Проходив (ла) практику в _____

з _____ по _____ р.

Навчально-виховна робота студента					
№	Прізвище, ім'я, по батькові	Максимальна кількість балів	Оцінка роботи студента	Підпис	
1	Педагог-наставник секції/ гуртка/ студії ПП	Разом 30			
	1. План-конспект заняття				5
	2. Проведення заняття				10
	3. Проведення виховного заходу				15
3.	Директор/заступник директора з навчально-виховної роботи ПП	–	–		
4.	Керівник практики ПП	Разом 70			
	1. Індивідуальний план				5
	2. Аналіз відвіданого заняття				10
	3. Конспекти 2-х проведених занять				20
	4. Самоаналіз одного з проведених занять				10
	5. Методична розробка проведеного виховного заходу				15
	6. Самоаналіз проведеного виховного заходу				10
Підсумкова оцінка		100			

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Міністерство освіти і науки України

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені А. С. МАКАРЕНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра педагогіки

Виховна година

**Голодомор: мовчання збільшує страждання.
Розповідь про важливість відкритого говоріння
про трагедію та уникнення її повторення в
майбутньому.**

Підготував студент

Перевірив методист кафедри педагогіки

СУМИ - 2024

Слайд 1. Голодомор: мовчання збільшує страждання. Розповідь про важливість відкритого говоріння про трагедію та уникнення її повторення в майбутньому.

Мета: ознайомити учнів з історичним контекстом, причинами та наслідками Голодомору 1932-1933 років в Україні; розкрити масштаби трагедії, її гуманітарні, соціальні та політичні наслідки, які вплинули на історію країни; засвідчити важливість визнання правди про Голодомор та розуміння його значення як складової частини історії України та всього світу; закріплювати вміння аналізувати історичні джерела, робити висновки та узагальнення; виховувати громадянську свідомість та активну громадянську позицію, зокрема, стосовно пам'яті та визнання трагедії Голодомору.

Завдання

Освітні:

- формувати у здобувачів освіти ціннісних орієнтацій до держави;
- сприяти поверненню історичної пам'яті про голодомор 1932 - 1933 років;
- формувати у здобувачів освіти повагу до подій тих часів,

Методичні:

- вдосконалити методику проведення виховних заходів у контексті національно-патріотичного виховання і розвитку особистості, що володіє основами знань про голодомор.

Виховні:

- виховувати в учнів почуття патріотизму, любові до рідного краю;
- виховувати в учнів необхідності бути корисними своїй державі;
- виховувати почуття співпереживання, поваги до минулого України.

Обладнання та наочність: мультимедійна презентація «Голодомор: мовчання збільшує страждання. Розповідь про важливість відкритого говоріння про трагедію та уникнення її повторення в майбутньому»

Форма проведення: вечір пам'яті, розповідь з елементами бесіди, повідомлень

Місце проведення: онлайн – зустріч на платформі Google Meet

Учасники: вихованці гуртка.

Хід заняття

1. Вступна частина

Слайд 2. Організаційна хвилинка.

Усім, добрий день!

Слайд 3. Повідомлення теми.

28.11.2024

- Сьогодні ми поговоримо про День пам'яті жертв Голодомору.

2. Основна частина

Слайд 4. Важливо.

Щороку четверта субота листопада – день великого суму та скорботи для всіх українців. Ця пам'ятна дата має нагадувати про жахливі події, пов'язані з геноцидом, вчиненим стосовно українського народу. Цей, сповнений скорботи день, названо Днем пам'яті жертв Голодоморів, які мали місце в 1921-1923 рр., 1932-1933рр. та 1946-1947 рр. Найтрагічнішим та найжахливішим за наслідками став масовий голод 1932-1933 рр. Відомо, що за цей період від голоду, штучно та планомірно впровадженим в життя верхівкою радянської влади, загинуло понад 7 мільйонів осіб. Загиблі вшановуються хвилиною мовчання, а по всій країні проходить захід під назвою «Свічка пам'яті».

Слайд 5. Хвилина мовчання.

Запропонуйте учням хвилиною мовчання вшанувати пам'ять загиблих від Голодомору у 1932–1933 роках.

Слайд 6. Вправа «Знаю/хочу дізнатись/дізнався».

- Заповніть таблицю.
- Що вам відомо про Голодомор?
- Щоб ви хотіли дізнатися про Голодомор?

Слайд 7. Бліц опитування.

- Що вам відомо про Голодомор?

Слайд 8. Словничок термінів.

Ознайомтеся

Голодомор — це геноцид української нації, вчинений в 1932–1933 роках. Він був скоєний керівництвом Радянського Союзу, щоб упокорити українців, остаточно ліквідувати український спротив режиму та спроби побудови самостійної, незалежної від Москви Української Держави.

Слайд 9. Прочитайте і поясніть, як ви розумієте написане.

1943 рік. Відома українська художниця Катерина Білокур малює свою чергову картину.

Вона пережила Голодомор!

«Як хотілося жити й радіти життю. Життя – цінність, забирання життя – злочин. Наші теперішні негаразди порівняно з тим, що довелося пережити нашим предкам, – можна здолати, і варто радіти життю!»

Слайд 10. Дайте відповідь на питання.

- Коли Україна стала незалежною?

24 серпня 1991 року. До цього часу Україна входила до складу величезної держави — Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Слайд 11. Прочитайте.

У Радянському Союзі влада не дотримувалася прав людини і не здійснювала захист інтересів своїх громадян. Вона намагалася проявити свою силу і могутність. Для будівництва заводів потрібні були значні кошти, тому влада вирішила використати сільське господарство для отримання необхідних ресурсів. Селяни, які вирощували зерно і розводили худобу, були змушені віддавати свої продукти державі за дуже низькою або навіть безкоштовно. Але селяни не бажали віддавати своє, вони виступали проти такого підходу і спалахували повстання. У відповідь на це, влада вирішила покарати їх штучним голодом. ХОЧ виробленої харчової продукції вистачало для задоволення потреб населення у 1932 році. Радянська влада примушувала селян здавати їжу силовим шляхом.

Слайд 12. Прочитайте і дайте відповідь на питання.

Ті, хто змогли вижити, раділи життю і сподівалися на краще, що ніколи більше не повториться жахіття голоду.

- Що могло допомогти людям залишитися живими?

Слайд 13. Ознайомтеся.

Прочитайте

Україна втратила внаслідок Голодомору і масових штучних голодів мільйони людських життів. В умовах повномасштабної війни один із ключових способів вшанувати пам'ять убитих голодом – долучитися до акції «Запали свічку» та закликати українців і людей по всьому світу засвітити вогник у кожній домівці як вияв скорботи за загиблими, віри в перемогу України й готовності докласти зусиль, щоб геноциди не повторювалися.

Слайд 14. Ознайомтеся.

Прочитайте

Через дев'ять десятиліть після Голодомору-геноциду проти українців знову застосовують методи геноциду. Майже дев'ять місяців повномасштабної війни засвідчили: здійснюючи вторгнення, Росія має на меті знищити українську націю як таку. Знищити українську ідентичність, культуру, мову. Для цього окупанти вбивають і депортують українців, руйнують міста, спалюють українські книжки.

Слайд 15. Ознайомтеся.

Прочитайте

1933 рік для України став часом національної катастрофи, яка поставила націю на межу зникнення. Цей голод не був наслідком стихійного лиха, засухи або неврожаю, а став результатом цілеспрямованої політики комуністичного тоталітарного режиму. Насильницьким вилученням продовольства, блокадою сіл і цілих районів, забороною виїзду за межі України, згортанням сільської торгівлі та репресіями комуністи створили для українців умови, несумісні з життям, і тим самим здійснили масове вбивство голодом.

Слайд 16. Причини Голодомору.

Історична довідка

У 1920-х роках комуністичний режим для зміцнення своїх позицій у національних регіонах і, зокрема, в Україні розпочинає політику «коренізації», тобто «вкорінення» партії у ці регіони, що передбачало й заохочення розвитку місцевих культур.

В Україні 1920-х відбувався культурний ренесанс європейського зразка й формувалися відмінні від російських культурні традиції, які орієнтувалися на Європу під гаслом «Геть від Москви» (письменник Микола Хвильовий), створювалася національна система освіти, обґрунтовувалася економічна концепція України як автономного економічного організму (економіст Михайло Волобуєв).

Слайд 17. Причини Голодомору.

Наприкінці 1920-х років усю повноту влади в СРСР захопив Йосип Сталін, який почав встановлювати тоталітарний контроль над суспільством. Це викликало посилення антивладних настроїв і відкритих протестів у різних регіонах і республіках СРСР. І в Україні, що мала історичний досвід власної державності, цей спротив був найактивніший.

У 1930 році Україною прокочується масштабна хвиля масових протестів і збройних виступів проти насильної колективізації селянських господарств. Того

року в УСРР було зафіксовано понад 4 тисячі масових протестних виступів, у яких брало участь до 1,2 мільйона селян.

Слайд 18. Причини Голодомору.

Цей спротив і суспільні настрої сформували в комуністичного керівництва фобії щодо хисткості становища в Україні й загрози національного виступу. Тож комуністична влада сприймала українських інтелектуалів, економічно незалежне та національно свідоме селянство як реальну загрозу існуванню СРСР.

Нова хвиля масових протестів в Україні почала підійматись у 1932 році. Ці протести були спричинені голодом, який охопив УСРР весною того року внаслідок надмірного вилучення зернових у селянських господарствах. Адже на виконання хлібозаготівель 1931 року в селян забрали майже весь вирощений урожай.

Слайд 19-22. Ознайомтеся.

- Як був вчинений злочин геноциду голодом?

Ознайомте учнів з інформацією представленою на слайдах.

Слайд 22. Прочитаймо і пам'ятаймо про страшні 1932-1933 рр.

Голодомор в Україні тривав 17 місяців – з квітня 1932 року до листопада 1933 року. За різними даними, загинуло від 4 до 7 млн людей, хоча деякі історики вказують про 10-11 млн загиблих.

Навесні 1933 року, кажуть історики, в Україні **помирало 17 людей щохвилини**, 1 000 людей щогодини і майже **25 000 людей щодня**.

У документах Політбюро ЦК КП(б)У збереглося свідчення про те, як восени 1932 року організовувалися з України так звані «зелені ешелони» для **забезпечення промислових центрів Росії продуктами харчування до жовтневих свят**. З України вивозили вже не тільки посівний матеріал, але й, навіть, квашені огірки, капусту та помідори, залишаючи людей приреченими на голодну смерть.

Слайд 23. Прочитаймо і пам'ятаймо про страшні 1932-1933 рр.

За розпорядженнями уряду, заборонялась будь-яка торгівля в сільській місцевості, призупинялося продовольче постачання сіл, **переслідувалося та каралося на 10 років ув'язнення та розстріл** будь-яке використання хліба для оплати праці в районах, що не виконали хлібозаготівельних планів, запроваджувалася система натуральних штрафів, товарних репресій.

Найбільш постраждали від голоду колишні Харківська і Київська області (теперішні Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Київська, Житомирська). На них припадає 52,8% загиблих.

Слайд 24. Важливо.

- *Чому саме Україна?*

Національно-визвольний рух, незалежне селянство, інтелігенція, зрощена на європейських цінностях, не сприймали ані влади комуністів, ані їхньої політики. Супротив був настільки сильним та яскравим, що верхівкою радянської влади було прийняте рішення: «Знищити!». Знищити політичну націю, яка прагнула свободи та незалежності від тоталітарного режиму. І знищувати вирішили голодом.

Слайд 25-27. Варто знати.

Проект «Пам'ять, що рятує: голоси правди» Українського інституту національної пам'яті – це 26 банерів, присвячених окремим історіям людей, які не мовчали про Голодомор.

- Прокоментуйте написані слова на слайдах.

Слайд 28. Вправа «Свічка пам'яті».

- Намалуйте і напишіть на свічці пам'яті, те що ви хотіли б передати нащадкам про Голодомор.

Слайд 29. Робота з виставкою.

- Перейдіть за посиланням та перегляньте виставку «Спротив геноциду» до 81-х роковин Голодомору».
- Які були ваші відчуття під час перегляду виставки?

3. Заключна частина. Рефлексія.

Слайд 30. Рефлексія. «Плюс – мінус – цікаво».

- Все те, що сподобалось, що здавалося цікавим та корисним.
- Все те, що не сподобалось, здавалося важким, незрозумілим та нудним.
- Факти, про які дізналися, чого б ще хотіли дізнатися.

Слайд 31. Кінець

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. <https://glavcom.ua/news/25-listopada-jake-sohodni-svjato-traditsiji-ta-zaboroni-970633.html>
2. <https://kdpu.edu.ua/ukrainskoi-movy/zahalna-informatsiia/novyny-ta-oholoshennia/23936-piat-koloskiv-nashoi-pamiati-zakhid-do-90-kh-rokovyn-holodomoru.html>
3. <https://www.radiosvoboda.org/a/kartyna-holodomor/30456091.html>
4. <https://agronomichna-gromada.gov.ua/news/1700824281/>
5. <https://naurok.com.ua/vshanuvannya-pam-yati-zhertv-golodomoriv-v-ukra-ni-375451.html>
6. <https://don.kyivcity.gov.ua/content/vshanuvannya-pamyati-zhertv-golodomoru--genocydu-ukrainskogo-narodu--2022.html>
7. https://tvoemisto.tv/news/5_vazhlyvyh_faktiv_pro_golodomor_v_ukraini_673_97.html
8. <http://goldameir.institute/2023/11/do-dnya-pam-yati-zhertv-golodomoriv/>
9. <https://uinp.gov.ua/vystavkovi-proekty/proyekt-pamyat-shcho-ryatuye-golosy-pravdy>
10. <https://uinp.gov.ua/elektronni-vydannya/sprotyv-genocydu-knyga-katalog-vystavky>

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин**

Методична розробка
виховного заходу на тему:

**СВІДОМІСТЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ВОЄННИЙ ЧАС: УРОКИ З 13
КВІТНЯ**

Форма проведення: бесіда-обговорення з елементами мультимедійної
презентації

Суми 2025

Мета: Сприяти формуванню громадянської свідомості, відповідальності за власні дії у воєнний час, розвитку патріотизму, моральної стійкості та поваги до національних цінностей.

Завдання:

а) Освітні: ознайомити учнів з подіями 13 квітня у Сумах і Києві, сформуванню розуміння відповідальної поведінки у час війни.

б) Виховні: виховувати небайдужість, повагу до чужого болю, готовність до допомоги іншим.

в) Розвиткові: розвивати критичне мислення, здатність до моральної оцінки власних та чужих вчинків, навички аналізу ситуацій.

Форма проведення: Бесіда-дискусія з елементами аналізу ситуацій, проведена в онлайн-форматі через платформу Microsoft Teams.

Місце проведення: Онлайн (Microsoft Teams).

Обладнання:

- Презентація «Свідомість і відповідальність у воєнний час»,
- Відеоматеріали (події в Сумах, підлітки в Києві, дівчата в TikTok),
- Демонстрація екрану для показу відео і слайдів,
- Чат Teams для обговорення відповідей на запитання.

I. Підготовчий етап

• **Підбір і підготовка матеріалів:**

Створити презентацію «Свідомість і відповідальність у воєнний час» на основі реальних подій 13 квітня.

Підготувати відеоматеріали для демонстрації (обстріл Сум, приклад героїзму хлопчика, події в Києві, TikTok-відео в День жалоби).

• **Технічна підготовка:**

Налаштувати онлайн-зустріч у Microsoft Teams: створити посилання на конференцію, перевірити інтернет-з'єднання, готовність мікрофона, демонстрацію екрану.

Завчасно перевірити, як працюють відео у режимі спільного перегляду в Teams.

- **Підготовка запитань для обговорення:**

Скласти питання для залучення учнів до дискусії (наприклад: «Чому важливо бути свідомим у воєнний час?», «Чи мають значення наші щоденні дії?»).

II. Основний етап (проведення).

Основна частина:

1. Вступ

(Коротке обговорення умов життя під час війни).

2. Події 13 квітня в Сумах

(Показ відео, розповідь про обстріл).

3. Приклад мужності

(Опис вчинку 13-річного хлопчика).

4. Події в Києві

(Ситуація з підлітками, які слухали російську музику).

5. TikTok у День жалоби

(Ситуація з дівчатами в центрі Сум).

6. Обговорення

(Обговорення питань через мікрофон і в чаті).

7. Підсумок

(Важливість свідомості та відповідальності кожного).

ХІД ПРОВЕДЕННЯ

1. Організаційна частина.

- Вітання учнів.
- Перевірка присутності та якості підключення.
- Коротке налаштування учасників на робочий лад, оголошення теми та мети заходу.
- Нагадування про правила етикету під час онлайн-зустрічі: вимикати мікрофони, піднімати руку для відповіді, активно працювати в чаті.

2. Основна частина.

А) Проблемна презентація теми

- Демонстрація слайдів про події 13 квітня у Сумах та Києві.
- Акцент на важливості усвідомлення своїх дій під час війни.

Б) Обговорення подій:

- Події у Сумах:
 - Показ відео.
 - Коментар до подій: обстріл мирного населення, загибель дітей, особливість місця трагедії (центр міста, історичні будівлі, Вербна неділя).
- Героїчний вчинок хлопчика:
 - Історія 13-річного хлопця, який рятував людей після удару ракети.
 - Обговорення питання: «Що допомагає людині діяти правильно у критичних ситуаціях?»
- Події у Києві:
 - Аналіз ситуації з підлітками, які слухали російську музику.
 - Запитання до учнів: «Чи достатньо просто вибачення у такій ситуації?»
- ТікТок у День жалоби:
 - Розгляд прикладу танців під веселу музику у день скорботи.
 - Обговорення: «Чи можна порушити мораль навіть без порушення закону?»

В) Дискусія:

- Відкрите обговорення в мікрофоні та чаті.
- Робота в малих групах (або кожен окремо дає відповідь у чаті) за питаннями:

- Чи має значення, яку музику ми слухаємо?
- Що я можу зробити для своєї країни вже сьогодні?

3. Заключна частина (підсумки виховного заходу).

- Коротке опитування учнів у чаті: "Оцініть одним словом свою думку після заходу" (наприклад: «усвідомлення», «відповідальність», «гордість»).

- Висловлення вдячності учасникам за активність.
- Нагадування про важливість свідомого ставлення до всіх своїх вчинків і рішень.
- Завершення зустрічі.

Список використаних джерел

1. Презентація: «Свідомість і відповідальність у воєнний час: уроки з 13 квітня».
2. Методичні рекомендації щодо оформлення виховних заходів.
3. Опис подій 13 квітня в Сумах та Києві (з матеріалів виховної години)
4. Загальна декларація прав людини (для обґрунтування моральних аспектів поведінки у воєнний час).
5. Офіційні новинні джерела про події в Сумах (сайт міської ради, національні новини).

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин

Методична розробка
виховного заходу на тему:

Чорнобиль: трагедія, подвиг, пам'ять

Форма проведення: бесіда-обговорення з елементами мультимедійної
презентації

Суми 2025

Мета: Сформувати в учнів уявлення про причини, перебіг та наслідки Чорнобильської катастрофи; усвідомити її вплив на екологію, здоров'я людей та історичний розвиток України; виховувати відповідальне ставлення до навколишнього середовища, співчуття до постраждалих, почуття патріотизму та національної свідомості.

Завдання:

- а) **освітні:** ознайомити учнів з причинами та наслідками аварії на Чорнобильській АЕС.
- б) **виховні:** виховувати повагу до подвигу ліквідаторів.
- в) **розвиткові:** сприяти формуванню екологічної свідомості та патріотизму.

Форма проведення: навчальний практикум.

Місце проведення: Національний музей міста Пирятин.

Обладнання: ноутбук, плазмовий телевізор, проєктор, фотографії, уривки із текстів.

I. Підготовчий етап

Після того, як я дізналася, яку саме тему повинна підготувати для учнів, я розпочала свою підготовку з пошуку відеоролика, який містив би потрібну та цікаву для мене інформацію. Після того, як я знайшла відеоролик на YouTube, а саме відео під назвою «Чорнобильська катастрофа: історія про трагедію, яка назавжди закарбувалася в пам'яті. Одна історія» (24 Канал), я почала підготовку до презентації, яка була б візуальним помічником у моїй роботі.

Презентація створена на основі відеоролика, при цьому інформацію я вносила на слайди з підручників, статей, інтерв'ю постраждалих від аварії. Також важливим аспектом під час підготовки стало не лише розповісти про аварію на Чорнобильській АЕС, а й обговорити те, що потрібно робити у випадку радіаційної аварії в наш час, а також якою повинна бути тривожна валізка при такій ситуації. Інформацію я брала з сайту Міністерства охорони здоров'я України.

Також у своїй презентації я згадала про героїв і постраждалих людей. Наприкінці я додала три фільми, які відповідають темі виховного уроку.

Після підготовки матеріалу я звернулася до адміністрації школи, щоб домовитися про проведення заходу в музеї. Після дозволу від адміністрації школи я звернулася до директора музею з проханням провести виховний урок — мені із задоволенням дозволили.

24 квітня я відпросила учнів з шостого уроку та заповнила журнал із техніки безпеки, у якому учні підписалися. Прийшовши до музею, ми з Бражник Ольгою Михайлівною налаштували апаратуру.

II. Основний етап (проведення).

Прийшовши до музею, ми проводимо короткий екскурс приміщенням, показуючи експонати, які є частиною композиції на тему: «Чорнобиль: трагедія, подвиг, пам'ять».

Організаційний момент (2–3 хв):

Я ще раз представляюся перед класом і повідомляю тему та мету виховного заходу.

Актуалізація знань (5 хв):

- Бесіда: «Що вам відомо про Чорнобиль?»
- Коротке відео з ключовими фактами.

Основна частина (20–25 хв):

Проводимо аналіз відео, переглядаючи презентацію. Розбираємо хронологію подій аварії.

Розповідаю про:

- причини аварії;
- події тієї ночі;
- героїзм пожежників, ліквідаторів, водолазів;
- вплив радіації на людей і природу;
- евакуацію мешканців Прип'яті;
- що потрібно класти у тривожну валіжку при радіаційній аварії;
- інструктаж, як правильно поводитися під час радіаційної аварії;
- чому важливо пам'ятати про Чорнобиль.

Під час розповіді паралельно ставлю запитання за темою. Учні аналізують розповідь і ставлять свої запитання по темі заходу.

Підсумовуємо почуту інформацію на уроці (10–15 хв):

Обговорення почутого:

- Що найбільше вразило?
- Чому важливо пам'ятати про Чорнобиль?
- Що стало причиною аварії?
- Чи можна було запобігти аварії на ЧАЕС?
- Кого ми знаємо серед героїв?
- Що має бути у тривожній валізці при радіаційній аварії?
- Як ми діємо у ситуації, коли сталася радіаційна аварія?

Заключне слово:

Дякую за увагу! Мені було приємно з вами розібрати та проаналізувати таку важливу тему. До побачення!

**Список використаних джерел
Додатки (за необхідності)**

1. «Чорнобиль. Історія катастрофи» Адам Хіггінботам.
2. « Чорнобиль. Історія ядерної катастрофи» Сергій Плохій.
3. «Пройти крізь Чорнобиль» Галя Аккерман.

Міністерство освіти і науки України.
Сумський державний педагогічний університет

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

інтерактивне заняття з елементами тренінгу «Прокачай свій емоційний інтелект: як розуміти себе та інших»

2025

Мета заходу

Сприяти формуванню емоційного інтелекту школярів; навчити дітей розуміти, розпізнавати та керувати власними емоціями, а також формувати емпатію до оточуючих. Захід спрямований на підвищення рівня емоційної грамотності учнів, розвиток навичок конструктивного спілкування та саморегуляції.

Завдання

Освітні:

- Ознайомити учнів із поняттями «емоція», «емоційний інтелект», «емпатія».
- Пояснити значення емоцій для міжособистісного спілкування.

Виховні:

- Сприяти формуванню поваги до почуттів інших людей.
- Виховувати терпимість, співчуття, доброзичливість.

Розвиваючі:

- Розвивати навички розпізнавання та вираження емоцій.
- Сприяти самопізнанню та емоційній саморегуляції.

Обладнання

- Мультимедійна презентація
- Картки з емоціями
- Відеоролик: «Що таке емоційний інтелект?»
- Аркуші для вправ, маркери, смайлики
- Музика для емоційної розрядки та рефлексії

Час, місце проведення, учасники

Тривалість: 45-50 хвилин

Місце: укриття школи

Учасники: учні 6-Б класу, 15 учасників

Етапи підготовки і проведення

Підготовчий етап:

- Аналіз вікових особливостей учнів 6 класу: в цьому віці школярі вже здатні до базового самоаналізу, однак емоції часто переважають над логікою. Важливо подавати матеріал через гру та емоційне включення.
- Розробка сценарію з урахуванням умов проведення в укритті: добір мобільних, безпечних форм діяльності, що не вимагають багато переміщення.
- Підготовка наочних матеріалів, вправ та презентації: створення барвистих, емоційно привабливих карток, підбір музики, підготовка постера для рефлексії.

- Вибір інтерактивних методів, що стимулюють активність: ігрові методи, робота в парах, групові обговорення, відео.

Основний етап:

1. Вступне слово (3 хв): знайомство з темою, коротке запитання до учнів — "Що таке емоції?", "Чи важливо розуміти свої почуття?". Мотивація: емоційний інтелект допомагає знаходити друзів, розуміти себе та уникати конфліктів.
2. Мозковий штурм "Назви емоцій" (4 хв): учні швидко називають емоції — радість, страх, сором, гордість тощо. Після — коротке обговорення: які емоції приємні, а які — складні. Це активізує знання й створює емоційне тло.
3. Міні-лекція (5 хв): визначення понять «емоція», «емоційний інтелект», «емпатія». Наочна демонстрація слайда з інфографікою. Пояснення ролі емоцій у щоденному житті, приклади з мультфільмів або шкільних ситуацій.
4. Вправа «Емоційний барометр» (5 хв): кожен учень на картці позначає свій настрій (кольором чи смайликом), пояснює, чому саме так відчувається. Це розвиває рефлексію та вміння виражати емоції словами.
5. Перегляд відео (4 хв): ролик "Що таке емоційний інтелект?". Після перегляду — коротка розмова: що було найцікавішим, що запам'яталося.
6. Робота в парах "Як я відчуваюся і чому?" (6 хв): учні вдвох діляться одне з одним своїми емоціями, слухають і переповідають, що почули. Завдання: навчитися не лише говорити, а й слухати.
7. Гра "Впізнай емоцію" (4 хв): показ карток або міміки — учні відгадують емоцію. За потреби використовуються дзеркала. Мета: розвивати уважність до невербальних сигналів.
8. Вправа на емпатію (5 хв): учням дають короткі історії ("Друг не поділився іграшкою", "Я залишився без підтримки"), і вони мають висловити емоцію героя та запропонувати, як підтримати.
9. Рефлексія з постером «Сонечко емоцій» (4 хв): кожен прикріплює свій "промінчик" з написом, що нового він дізнався, що сподобалося. Це завершує заняття позитивною нотою.

Завершальний етап:

- Обговорення важливості емоцій: як емоційний інтелект допомагає бути щасливим, дружнім і сильним.
- Подяка учасникам: акцент на кожному, похвала за участь.
- Мотивація до подальшого розвитку: порада звертати увагу на свої емоції вдома, говорити про них, тренувати емпатію з друзями.

Список використаної літератури

1. Гоулман Д. «Емоційний інтелект. Чому він може бути важливішим за IQ». – Київ: КМ-Букс, 2020.
2. Савченко О. Я. «Теорія і методика виховання». – Київ: Освіта, 2018.
3. Матеріали онлайн-курсів на платформах Prometheus та Дія.Освіта.
4. Методичні поради та рекомендації класного керівника Ільяшенко І. С.
5. Посилання на презентацію «Прокачай свій емоційний інтелект»
https://www.canva.com/design/DAGmIqm9QnQ/R46KoqqeDvUjdoFGIOM3Fw/view?utm_content=DAGmIqm9QnQ&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=uniqueLinks&utm_id=h02b1fca029

Додатки

1. Презентація [Canva](#)
2. Картки з емоціями
3. Роздаткові матеріали для вправ
4. Постер «Сонечко емоцій»

ЗРАЗКИ САМОАНАЛІЗУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Дата: 24.04.2025р. Клас: ППІ вчителя:	
Тема: Чорнобиль: трагедія, подвиг, пам'ять.	
Мета: Сформувати в учнів уявлення про причини, перебіг та наслідки Чорнобильської катастрофи; усвідомити її вплив на екологію, здоров'я людей та історичний розвиток України; виховувати відповідальне ставлення до навколишнього середовища, співчуття до постраждалих, почуття патріотизму та національної свідомості.	
Завдання:	
<i>освітні:</i> ознайомити учнів з причинами та наслідками аварії на Чорнобильській АЕС.	
<i>виховні:</i> виховувати повагу до подвигу ліквідаторів.	
<i>розвиваючи:</i> сприяти формуванню екологічної свідомості та патріотизму.	
Форма: навчальний практикум..	
Структура виховного заходу	Аналіз проведення виховного заходу
I. Організація початку виховного заходу	Прийшовши у музей ми робимо короткий екскурс по приміщенню показуючи експонати які є частиною композиції на тему: «Чорнобиль: трагедія, подвиг, пам'ять».
II. Повідомлення мети та плану виховного заходу Проблемна презентація теми Мотивація роботи	Організаційний момент (2-3 хв.) - Повідомлення теми та мети заходу . Актуалізація знань (5 хв.) - Бесіда: «Що вам відомо про Чорнобиль?» - Коротке пізнавальне відео про Чорнобильську аварію (4 хв.). План заходу: 1. Вступне слово. 2. Відеоролик. 3.Хронологія подій 26 квітня 1986 року. 4. Факти та свідчення. 5. Подвиг ліквідаторів. 6.Наслідки для природи, здоров'я та суспільства. 7. Вшанування героїв. 8. Сучасні заходи безпеки.

		<p>Проблема і презентація теми (5–7 хв)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Запитання для учнів: - "Чи могла ця трагедія не статися?" - "Що ми знаємо про героїв-ліквідаторів?"
III.	Основна частина	<p>Основна частина (20–25 хв):</p> <p>Проводимо аналіз відео, переглядаючи презентацію. Розбираємо хронологію подій аварії.</p> <p>Розповідаю про:</p> <ul style="list-style-type: none"> - причини аварії; - події тієї ночі; - героїзм пожежників, ліквідаторів, водолазів; - вплив радіації на людей і природу; - евакуацію мешканців Прип'яті; - що потрібно класти у тривожну валізку при радіаційній аварії; - інструктаж, як правильно поводитися під час радіаційної аварії; - чому важливо пам'ятати про Чорнобиль. <p>Під час розповіді паралельно ставлю запитання за темою. Учні аналізують розповідь і ставлять свої запитання по темі заходу.</p>
IV.	Підсумки виховного заходу	<p>Підсумовуємо почуту інформацію на уроці (10–15 хв):</p> <p>Обговорення почутого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Що найбільше вразило? - Чому важливо пам'ятати про Чорнобиль? - Що стало причиною аварії? - Чи можна було запобігти аварії на ЧАЕС? - Кого ми знаємо серед героїв?

		<p>- Що має бути у тривожній валізці при радіаційній аварії? - Як ми діємо у ситуації, коли сталася радіаційна аварія? Заключне слово: Дякую за увагу! Мені було приємно з вами розібрати та проаналізувати таку важливу тему. До побачення!</p>
--	--	--

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Аналіз досягнення поставленої мети виховного заходу.

1. Чи досягнуто мету виховного заходу. Які завдання реалізовані в повному обсязі, які не у повному обсязі?

Так. Мета яка була поставлена у повній мірі була досягнута. А саме те що учні дізналися причини аварії та дізналися про її наслідки які впливають на нас і до сьогодні. Ставлення учнів до навколишнього середовища змінилося у позитивний бік. Учні проявляли під час виховного заходу повагу та зацікавленість до жертв та героїв ліквідаторів Чорнобильської АЕС.

2. Чи відповідає тема, завдання, зміст та методи роботи віковим особливостям, потребам та інтересам учнів?

Так. Тема яку ми розбирали була цілком призначена для цієї аудиторії. У викладені матеріалу для учнів проводилась демонстрація відеоролика який триває 4 хв. саме цей час є нормою для учнів 7 класу. Усі учні були задіяні у дискусію чим не аби як їх зацікавлювала.

3. Чи відповідає форма проведення змісту виховного заходу?

Так. Адже саме педагогічна форма є важливою складовою виховного заходу.

4. Проаналізуйте зміст виховного заходу (актуальність, інформаційну насиченість, емоційну забарвленість; відповідність сучасному рівню розвитку науки, суспільства; зв'язок із практикою, опору на моральний досвід дітей).

Актуальність теми була в повній мірі структурованою та за обсягом підходила для учнів. Також я емоційно відділяла певні моменти своєї розповіді. Актуальність на сьогодні цієї теми є безумовною адже наслідки аварії ми спостерігаємо і до сьогодні. Розбираючи цю тему ми говорили про засоби особистої безпеки при радіаційному забрудненні повітря.

5. Методи та прийоми виховання.

Які методи виховання використані? Оцініть їх ефективність? Чи характерно проведенню заходу: динамічність, структурна чіткість (чітке здійснення сценарію, дотримання плану, вступ та підсумки у кожному виді роботи)?

У своїй роботі я використовувала словесні методи (пояснення та розповідь матеріалу), ефективність дає базове розуміння подій, формує логічне

мислення, підходить для емоційного налаштування. Візуальні методи (показ відео та демонстрацію презентації), ефективність даного методу передбачала високий вплив на емоційне сприйняття, сприяє глибшому розумінню трагедії, викликає співпереживання. Практичні методи (групове обговорення, дискусія), ефективність цього методу є розвиває активну позицію, аналітичне мислення, вчить співпрацювати.

Зміна видів діяльності (слово вчителя (студентки) → перегляд → обговорення → підсумок) дозволяє підтримувати увагу, уникати перевантаження. Введення емоційних елементів (музика, відео, спогади) сприяє збереженню інтересу. Урок логічно побудований: є вступ, основна частина, підсумки.

Дотримання плану дозволяє уникнути хаосу, забезпечує послідовність подання інформації.

6. Проаналізуйте методику власної фронтальної роботи з класом?

Метою фронтальної роботи є забезпечити цілісне сприйняття матеріалу всіма учнями, активізувати колективне мислення, сформувати морально-ціннісне ставлення до подій, пов'язаних з Чорнобильською катастрофою. Фронтальна бесіда вона застосована на початку уроку для актуалізації знань і налаштування на тему. Ефективність дає змогу охопити всю аудиторію, активізує учнів, сприяє включенню у тему. Відео-фрагменти супроводжувалися поясненнями студента та подальшим обговоренням. Ефективність стимулює емоційне сприйняття, викликає співчуття та інтерес. Проблемне питання (колективне обговорення): «Чому важливо пам'ятати про Чорнобиль?». Позитивними аспектами фронтальної роботи є те, що забезпечено єдність інформаційного простору — усі учні отримали однакову інформацію. Збережено чітку структуру уроку — вступ, основна частина, підсумок. Підтримувався динамізм — змінювалися методи та форми подачі матеріалу, що утримувало увагу. Залучено більшість учнів до обговорення, відповіді, оцінювання подій.

Проблематикою стало те, що не всі учні однаково активно брали участь — у майбутньому доцільно додати роботу в парах чи малих групах. Частина учнів краще реагує на візуальні та інтерактивні методи — варто більше використовувати презентації, інтерактивні вправи (наприклад, "Мікрофон", "Стіна думок").

Самоаналіз виховного заходу

Дата: 24.04.25 Клас: 5 ПІП вчителя(лів): Курносова В.М.

Тема: Безпечний інтернет: як уникнути неприємностей у мережі

Мета: розширення та поглиблення знань про безпечний інтернет та соціальні мережі, сприяння обізнаності здобувачів освіти про небезпеки, які існують в інтернеті та соціальних мережах і про шляхи їх подолання, а також мотивування поширювати цю інформацію у своєму середовищі, розвивати уважність та спостережливість.

Завдання:

- Ознайомити здобувачів освіти з основними поняттями безпечного інтернету та соціальних мереж.
- Надати знання про потенційні небезпеки, що існують в онлайн-середовищі (кібербулінг, фішинг, шахрайство, некоректний контент тощо).
- Розкрити способи розпізнавання та запобігання онлайн-загрозам.
- Поінформувати про правила безпечної поведінки в інтернеті та соціальних мережах.
- Надати практичні рекомендації щодо захисту персональних даних та приватності в мережі.

б) Виховні:

- Формувати відповідальне ставлення до власної безпеки та безпеки інших в онлайн-середовищі.
- Виховувати повагу до співрозмовників в інтернеті та неприйняття агресивної поведінки.
- Сприяти розвитку критичного мислення при сприйнятті інформації з інтернету та соціальних мереж.
- Заохочувати до обміну отриманими знаннями з однолітками та близькими.
- Виховувати розуміння важливості дотримання етичних норм спілкування в онлайн-просторі.

в) Розвиткові:

- Розвивати навички аналізу та оцінки інформації, отриманої з інтернету.
- Удосконалювати вміння розпізнавати маніпулятивні техніки та фейкову інформацію.
- Сприяти розвитку навичок самостійного пошуку достовірної інформації щодо безпеки в інтернеті.
- Розвивати комунікативні навички для поширення інформації про безпечний інтернет серед свого оточення.
- Стимулювати розвиток уважності та спостережливості при користуванні онлайн-ресурсами.

Форма: психологічний вебінар.

Структура виховного заходу		Аналіз проведення виховного заходу
I.	Організація початку виховного заходу	Учні доєднуються до наради в Microsoft Teams. Триває перевірка зв'язку. Якщо учні готові до вебінару, то пишуть відповідь на запитання: Який у вас настрій наприкінці навчального тижня?
II.	Повідомлення мети та плану виховного заходу Проблемна презентація теми Мотивація роботи	Озвучується тема, мета і план виховного заходу: Тема: Безпечний інтернет: як уникнути неприємностей у

		<p>мережі</p> <p>Мета: розширення та поглиблення знань про безпечний інтернет та соціальні мережі, сприяння обізнаності здобувачів освіти про небезпеки, які існують в інтернеті та соціальних мережах і про шляхи їх подолання, а також мотивування поширювати цю інформацію у своєму середовищі, розвивати уважність та спостережливість.</p> <p>План вебінару:</p> <ul style="list-style-type: none"> • З якими онлайн-небезпеками ми можемо зіштовхнутися? • Які помилки найчастіше допускають користувачі? • До чого може призвести необачність в мережі? • Як дорослим захистити себе? • Що потрібно знати про онлайн-небезпеки, які чатують на дитину, та способи захисту від них. <p>Робота учнів мотивується тим, що у сучасному світі інтернет та соціальні мережі є невід'ємною частиною життя молоді. Тому надзвичайно важливо забезпечити їх знаннями та навичками для безпечної навігації в цьому середовищі.</p>
III.	Основна частина	<p>Учням пропонується ознайомитися з видами інтернет-небезпек, такими як фішинг, комп'ютерні віруси, мережеві атаки та спам. Розбираємося що це таке, даємо визначення цим термінам, обговорюємо як учні це розуміють та чи зустрічалися з цим. Розглядаємо найпоширеніші помилки</p>

		<p>користувачі Інтернету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Невчасне оновлення програмного забезпечення • Нехтування сигналів антивіруса • Введення персональних даних на неперевірених сайтах • Використання надто простих паролей • Перегляд підозрілих електронних листів • Публікація усієї інформації про себе в соцмережах <p>Розбираємося як уберегтися від інтернет-залежності, що таке кібербулінг та як від нього захиститися.</p>
IV.	Підсумки виховного заходу	Наприкінці учням пропонується скласти пам'ятку безпечного користування Інтернетом. Після цього клас ділиться своїми враженнями від виховного заходу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Аналіз досягнення поставленої мети виховного заходу.

1. Чи досягнуто мету виховного заходу. Які завдання реалізовані в повному обсязі, які не у повному обсязі?

Так. На виховному заході було поглиблено знання учнів про безпечний інтернет та соціальні мережі, що сприяє обізнаності про небезпеки в інтернеті, а також про шляхи їх подолання.

Завдання включали ознайомлення з основними поняттями, надання знань про небезпеки, розкриття способів їх розпізнавання, інформування про правила безпечної поведінки та надання рекомендацій щодо захисту даних, Тож завдання реалізовано повною мірою.

2. Чи відповідає тема, завдання, зміст та методи роботи віковим особливостям, потребам та інтересам учнів?

Виховний захід проводився для учнів 5 класу.

Тема "Безпечний інтернет" є актуальною для цієї вікової групи, оскільки вони активно користуються інтернетом та соціальними мережами.

Завдання сформульовані зрозуміло та доступно для п'ятикласників.

Зміст вебінару (види небезпек, правила поведінки, кібербулінг) відповідає їхнім потребам та інтересам.

Форма проведення – вебінар – є сучасною та привабливою для дітей.

Методи роботи (обговорення, складання пам'ятки) сприяють активному залученню учнів.

3. Чи відповідає форма проведення змісту виховного заходу?

Вебінар є відповідною формою для передачі інформації, обговорення проблем та надання рекомендацій. Він дозволяє використовувати візуальні матеріали, інтерактивні елементи та спілкування в реальному часі, що робить навчання цікавим та ефективним. Тому форма проведення відповідає змісту виховного заходу.

4. Проаналізуйте зміст виховного заходу (актуальність, інформаційну насиченість, емоційну забарвленість; відповідність сучасному рівню розвитку науки, суспільства; зв'язок із практикою, опору на моральний досвід дітей).

Актуальність: Тема безпечного інтернету є дуже актуальною для сучасних дітей, які активно використовують онлайн-ресурси.

Інформаційна насиченість: Вебінар містить достатньо інформації про види небезпек, правила поведінки та способи захисту.

Емоційна забарвленість: Захід спрямований на формування відповідального ставлення та запобігання негативним емоціям, пов'язаним з онлайн-небезпеками.

Відповідність сучасному рівню розвитку науки, суспільства: Зміст відповідає сучасним викликам та реаліям онлайн-середовища.

Зв'язок із практикою: Учням надаються практичні поради та рекомендації щодо безпечної поведінки в інтернеті.

Опора на моральний досвід дітей: Захід сприяє формуванню етичних норм спілкування та поваги до інших користувачів

5. Методи та прийоми виховання.

Які методи виховання використані? Оцініть їх ефективність? Чи характерно проведенню заходу: динамічність, структурна чіткість (чітке здійснення сценарію, дотримання плану, вступ та підсумки у кожному виді роботи)?

Методи виховання:

- *Бесіда: Обговорення видів небезпек, помилок користувачів, кібербулінгу.*
- *Пояснення: Надання визначень термінам, роз'яснення правил безпеки.*
- *Практична робота: Складання пам'ятки безпечного користування Інтернетом.*
- *Рефлексія: Обмін враженнями від заходу.*

Ефективність: *Методи є ефективними для даної вікової групи, оскільки вони залучають учнів до активної участі та сприяють кращому засвоєнню*

матеріалу.

Динамічність та структурна чіткість:

Захід має чітку структуру: вступ (перевірка зв'язку, настрої), основна частина (розгляд тем), висновки (складання пам'ятки, рефлексія).

Хід вебінару відповідає плану.

Динамічність забезпечується зміною видів діяльності та активним залученням учнів.

6. Проаналізуйте методику власної фронтальної роботи з класом?

Загалом, методика фронтальної роботи спрямована на активізацію пізнавальної діяльності учнів, створення умов для спілкування та співпраці, а також на досягнення поставлених цілей виховного заходу.

- Організація початку заходу: Перевірка зв'язку, створення позитивної атмосфери.
- Повідомлення теми та плану: Чітке формулювання мети та завдань.
- Мотивація учнів: Пояснення актуальності теми та важливості знань.
- Подання інформації: Чітке та зрозуміле пояснення матеріалу, використання прикладів.
- Залучення учнів до обговорення: Постановка запитань, стимулювання висловлювань.
- Управління класом: Підтримання дисципліни, створення позитивного емоційного клімату.
- Підбиття підсумків: Закріплення знань, проведення рефлексії.

БИКОВА Марія Миколаївна

ПРОЦЕНКО Ірина Іванівна

Методичні рекомендації до

Виробничої (педагогічної) практики в закладах позашкільної освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Методичні рекомендації